

В архіві П. залишилися рукописи, присв. пед.-метод. питанням виховання віолончеліста (репертуар, інтонування, аналіз творів, вик. майстерність, сцен. поведінка тощо).

Літ.: *Михальчишин Я.* З музикою крізь життя. — Л., 1992; *Людкевич С.* Дослідження, статті, рецензії, виступи / Ред., перекл, вступ. ст. та прим. *З. Штундер.* — Л., 2000. — Т. 2; Сторінки історії Львівської державної музичної академії ім. М. В. Лисенка. — Л., 2003; *Жук Г.* Віолончельна творчість В. Барвінського в контексті розвитку жанру в українській музиці першої половини ХХ століття: Автореф. ...канд. мист-ва. — Л., 2006; *Зав'ялова О.* Віолончель у камерно-ансамблевій культурі України. — К., 2009; *Сімонович Р.* Вечір камерної музики // Діло (Львів). — 1936. — Ч. 256; *Барвінський В.* Вечір камерної музики // Укр. музика. — 1937. — Берез.; *М. Ч.* Концерт до 100-річчя "Русалки Дністрової" 18 квітня 1937 // Нива. — 1937. — Трав.; *Ант. Руд. [Рудницький А.]* Вечір камерної музики // Діло. — 1937. — Ч. 29; *Савицька Л.* З історії камерного виконавства // Музика. — 1980. — № 5. *Булка Ю.* Музична культура Західної України // ІУМ. — К., 1992. — Т. 4; *Кияновська Л.* Лицар віолончелі // Неділя. — 1995. — 14 квіт.; *Яросевич Л.* То була насправді особлива людина. Спогади // Просвіта. — 1997. — Ч. 1. — 4 січ.

М. Загайкевич

ПЮРА Вільям (Василь, William Pura; 1948, м. Вінніпег, Канада) — композитор, художник укр. походження. Студіював образотв. мистецтво в Манітобському ун-ті (бакалавр мистецтва), ун-ті Торонто (майстер мистецтв). Водночас вдосконалював майстерність гри на фортепіано, вивчав муз. теорію і композицію. Повернувся до Вінніпегу, де викладав в ун-ті. Заснував організацію IZMusic, осн. завданням якої було виконання творів сучас. композиторів. Співзасновник і президент Асоціації композиторів Манітоби (Manitoba Composers Association). Представник авангардизму, його комп. стилю властивий синтез пізньюромант. муз. лексик з прийомами контрапунктичного письма, чіткістю структурної побудови. Прем'єри деяких творів П. відбулися в Києві.

Тв.: для орк. — Пасакалія (1980), Sequences (1982); кам.-інстр. твори: для скр. і фп. — "Blas Water" (1986), "My Dear Mother" (1987); для скр. соло — Соната (1984); Сюїта для фп. і фагота (1981); для фп. — "Prime" (1985); для фп., клар., скр., влч. і фп. — "Rain Dances" (1992); для фп. — Пасакалія (1980), "Sequences" (1982), "The Statue's Desire" (1985—1988), соната "NorthWest" (1990), Балада (1993), для 2-х фп. — Suite (1983); тв. для акут. інстр. з електрон. стрічкою — "Collage in Verticals", "Prairie Study".

Літ.: *Жук Л.* Фортепіанні твори композиторів українського походження в Канаді і США: Дис. ... доктора філософії з музикології. — Мюнхен, 2007; *Карась Г.* Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. — Ів.-Франківськ, 2012.

Г. Карась

ПЮРКО (П'юрко) Богдан (4.07.1906, м. Немирів, тепер Вінн. обл. — 23.10.1953, м. Детройт, США) — диригент, піаніст, педагог. Закін. Самбірську (тепер Львів. обл.) гімназію і муз.

школу. Перші уроки гри на фортепіано брав у А. Рудницького. Навч. у ВМІ (кл. фп. В. Барвінського, диригування — А. Рудницького). Закін. Празьку конс. (1930, кл. композиції Я. Кржички). Працював корепетитором Київ. оперн. т-ру (1930—1932), диригентом Укр. акад. хору в Празі (1930), "Дрогобицького Бояна" (1932—39, 1942—44), диригентом і викладачем фп. Дрогобицької філії ВМІ (1933—1939, 1942—1944); хормейстером і диригентом Прикарп. т-ру в Дрогобичі (1942—44, дир. і реж. Й. Стадник). На 1-у Крайовому конкурсі хорів "Боянів" у Львові "Дрогобицький Боян" п/к П. отримав 1-у премію (1942). 1945 емігрував до Німеччини, у таборі для переміщених осіб Карлсфельд створив "Укр. оперний ансамбль" (1946—49), до якого входили співаки-солісти Л. Горн, М. Горохів, І. Зайферт, К. Задорожна та І. Задорожний, М. Кондрацький, В. Кучер, В. Ляшкевич, М. Мінський, Н. Носенко, Т. Піддубна, Л. Рейнарович, І. Рудавський, І. Уманців, С. Хвиля та О. Шишацька. У репертуарі були опери "Ноктюрн" М. Лисенка, "Севільський цирюльник" Дж. Россіні, "Мадам Баттерфляй", "Тоска" Дж. Пуччіні, "Паяци" Р. Леонкавалло, оперета "Циганський барон" Й. Штрауса. За час своєї роботи Ансамбль дав 197 вистав, кілька десятків концертів для 120 тис. глядачів. У листоп. 1947 за контрактом з нім. конц. агенцією Гофмайстера колектив об'їхав кілька нім. міст. Із осн. складу було створено ансамбль укр. опер. співаків "Дума" у складі: І. Зайферт, Ф. Носенко, Л. Черних, В. Хмара. У супроводі П. вони представляли різноманіт. програми з укр. пісень народних в обробках М. Лисенка, В. Барвінського, С. Людкевича, Л. Ревуцького, Д. Січинського, К. Стеценка, арії з названих опер. П. був учасником установчих зборів 1-о профес. Об'єднання укр. музик діаспори [ОУМ, створене 25—26 квіт. 1946 у таборі для переміщених осіб у Карлсфельді (Німеччина)].

1950 переїхав до США, де диригував хорами й оркестрами в Детройті. Спільно з Детройт. симф. оркестром організував концерт укр. симф. музики (1 лют. 1953), де прозвучали Увертюра до опери "Тарас Бульба" М. Лисенка — Л. Ревуцького, поема "Україна" П. Печеніги-Углицького, Концерт для фп. з орк. В. Косенка, "Диптих" для струн. орк. В. Витвицького, 2-а й 3-я ч. Симфонії № 2 Л. Ревуцького, "Гуцульський танець" Б. Лятошинського з опери "Золотий обруч". У Детройті організував укр. Муз. школу, керував Детройт. симф. орк.

Літ. тв.: Актуальна справа [про заснування укр. філармонії у Львові] // Укр. музика. — 1937. — № 9.

Арх. джерела: Центральний держ. архів у Празі. Ф. 1484 (UM), картон № 81, інв. № 964/2 [Шевченкові торжества у різних землях — запрошення, програми. Прага 1922—44].

Тв.: Allegro для струн. орк. (Прага, 1930); патріот. пісні для сол. хору (Краків, 1940).

Літ.: *Рудницький А.* Українська музика: Істор.-крит. огляд. — Мюнхен, 1963; *Його ж.* Пам'яті Богдана Пюрка: [Некролог] // Свобода (США). — 1953. — 13 листоп., передрук: *Рудницький А.* Про музику і музик. — Нью Йорк; Париж; Сідней; Торонто. —

Б. Пюрко